

TALHÈIR DE LENGA E CULTURA 2025-2026 :

CULTURA

Sesilha 1

Mart(e)ror : Enquant a Cruèjols

« La venda¹ de las armas², aquò's una venda a las enchèras³ que se passa lo dimenge après Totsants⁴. Aquò's per far dire de messas pels mòrts.

Lo monde pòrtan aquò que an : una pola, una botelha d'aigardent, una flor, un lapin, un canard... Enfin aquò que an a l'ostal e aquò se vend a las enchèras. Aquele que ne ditz lo mai⁵, pièi⁶, que an dich un, dos, tres còps, e ben a crompat aquò que se vendiá.

I a de castanhas, i a de noses⁷, i a de mossarons⁸, enfin, tot aquò que l'òm pòt traficar coma aquò.

A ! L'ai totjorn vista far e se fa totjorn.

Mès n'i a pas gaires qu'o⁹ fan ara. Sèm pas que tres o quatre *parroèssas*¹⁰ que fasèm aquò encara dins lo *sectur*¹¹. Ieu crese que a part Cruèjols... I a Cruèjols, Las Sots, Senta Aulària, Castèlnòu, ieu crese... A part aquelas tres o quatre que conoisce¹², ieu crese que n'i a pas maisses¹³...

I a d'uòus¹⁴... I a... Sai¹⁵ pas... De pomas, de blat mèsmas¹⁶, n'i aviá que portavan de blat. Mès ieu crese que ne pòrtan pas gaire mai ara... Enfin, aquò's a pus prèu tot aquò que se portava.

Lo revengut, 'quò, o¹⁷ vèrsan a la caissa de la *parroèssa* e lo curat se paga las messas dels mòrts amb aquel argent.

Cal pas venir aquí per far d'affaires¹⁸ ! *Parce que*¹⁹ tanplan pagaretz una dotzena d'uòus... Se val dètz francs a l'espiçariá²⁰, la pagaretz trenta-cinc, quaranta francs, cinquanta, aquò depend. Non, non, cal pas venir aquí per far d'affaires ! »

Contat per Leona Montheil, neishuda Ducros en 1921 a Cruèjols.

Tirat de https://www.occitan-aveyron.fr/fr/diffusio/source/castelnau-de-mandailles/enquant-cruejols_SRC3779, consultat lo 07/09/2025

1 / venta

2 / *amna* / anma

3 / dita / màger dita / susdita / susdiser / subasta, enchèra

4 / *Totsents* / Marteror / Martror

5 / *mei* / *mèi* / mès / *pus*

6 / *puèi* / puish

7 / *notz* / nòses / nòdes / nògas, esquilhòts

8 / moisharon / moishiron / moisheran / mosseron / *mosseiron*

9 / ac / ic / ec / au / lo...

10 = parròpias

11 = sector / parçan

12 / coneishi

13 / pas meis / pas de mei / pas mei que mei {pas mei nombrós}

14 / ueu / eu

15 / sèi / sabi

16 / deu quite blat / de blat tanben

17 / lo

18 / ahars

19 / pr'amor / permor / pr'amon / percé (que) / per çò que

20 / especieria / especiaría